

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 1To/68/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212010289
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislav Libant
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4212010289.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Stanislava Libanta a členov senátu JUDr. Štefana Hrvolu a JUDr. Ingrid Kišacovej Dr., v trestnej veci proti obžalovanému R. X., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 Trestného zákona, o odvolaní Okresnej prokurátorky v Komárne proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo 04. 04. 2013, sp. zn. 1T/74/2012, na verejnom zasadnutí konanom v Nitre 17. septembra 2013, takto

o z h o d o l :

Podľa § 321 odsek 1 písmeno d/, odsek 2 Trestného zákona z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku, obžalovanému R. X., narodenému XX. XX. XXXX

u k l a d á

podľa § 208 odsek 1 Trestného zákona, postupom podľa § 38 odsek 2, 4 Trestného zákona, zistiť priťažujúce okolnosti podľa § 37 písmeno h/, písmeno m/ Trestného zákona, s použitím § 42 odsek 1 Trestného zákona, § 41 odsek 2 Trestného zákona a nálezů Ústavného súdu SR z 28. 11. 2012, sp. zn. PL US 106/2011, súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (piatich) rokov.

Podľa § 48 odsek 2 písmeno b/ Trestného zákona obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 42 odsek 2 Trestného zákona zrušuje trestný rozkaz Okresného súdu Komárno z 23. 05. 2012, sp. zn. 3T/52/2012 vo výroku o treste ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

o d ô v o d n e n i e :

Horeuvedeným rozsudkom súd I. stupňa uznal obžalovaného R. X. (ďalej len „obžalovaný“) vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že :

približne od septembra 2010 až do 31. júla 2011 v W. v byte na X. ulici číslo XX, v ktorom žil v spoločnej domácnosti so svojou - teraz už bývalou - družkou H. O., narodenou XX. H. XXXX, túto z dôvodu neopodstatnenej žiarlivosti pravidelne - najmenej dvakrát do týždňa - fyzicky napádal fackaním po tvári, ťahaním za vlasy a sácaním spôsobujúc jej tým fyzické utrpenie, pričom dňa 16. novembra 2010 ju udrel päťou do tváre a spôsobil jej zlomeninu nosa a neustále sa jej vyhrážal zbitím a zabitím, a to najmenej v dvoch prípadoch tak, že držal v ruke kuchynský nôž, v dôsledku čoho poškodená žila v strachu a strese, čo negatívne vplývalo na jej psychický stav, a to až do doby, keď sa obžalovaný po vykázaní zo spoločného obydľia políciou odsťahoval k svojej matke do mesta Veľký Meder.

Za to mu uložil podľa § 208 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 42 ods. 1, § 41 ods. 2, § 38 ods. 7 Tr. zák., s použitím nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. US 106/2011 účinného 21. decembra 2012 (č. 428/2012 Z.z.), súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. vo výroku o treste zrušil trestný rozkaz Okresného súdu Komárno z 18. apríla 2012, sp. zn. 3T/52/2012, doručený obžalovanému 23. mája 2012, právoplatný 01. júna 2012, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Uvedený rozsudok, v zákonom určenej lehote, odvolaním proti výroku o treste, v neprospech obžalovaného, napadla okresná prokurátorka v Komárne.

V jeho písomných dôvodoch poukázala na to, že obžalovanému bol ukladaný súhrnný trest odňatia slobody za dva samostatné trestné činy, z ktorých jeden je zločinom. V jeho prípade je daná prevaha priťažujúcich okolností, keď pri absencii poľahčujúcich okolností podľa § 36 Tr. zák. mu podľa § 37 písm. h/ Tr. zák. priťažuje, že spáchal viac trestných činov a podľa § 37 písm. m/ Tr. zák., že už bol za trestný čin odsúdený. Z toho dôvodu mal súd I. stupňa uplatniť postup podľa § 38 ods. 4 Tr. zák.. V tejto súvislosti vytýkala súdu I. stupňa, že v odôvodnení napadnutého rozsudku neuviedol žiadne argumenty vo vzťahu k svojmu postupu podľa § 38 ods. 7 Tr. zák., podľa ktorého nepoužil ustanovenie § 38 ods. 4 Tr. zák., ak súčasne ukladal zvýšený súhrnný trest podľa § 42 ods. 1 Tr. zák. a § 41 ods. 2 Tr. zák., ak by súčasné použitie týchto ustanovení bolo pre páchatel'a neprimerane prísne.

Použitie ustanovenia § 38 ods. 7 Tr. zák. bolo podmienené neprimeranou prísnosťou pri potrestaní páchatel'a, ktorému bol povinne ukladaný trest s použitím asperačnej zásady v jej pôvodnej podobe uplatňovanej pred vydaním nálezu ÚS SR. V predmetnej veci však nebol trest ukladaný týmto spôsobom, preto mal súd I. stupňa prihliadnuť na pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, čo by znamenalo uloženie trestu v upravenej sadzbe 4 rokov a 8 mesiacov až 8 rokov odňatia slobody. Nastala by tak paradoxná situácia, keď za jeden trestný čin - zločin by prichádzalo do úvahy uloženie prísnejšieho trestu- hoci aj na samej spodnej hranici trestnej sadzby - ako za dva alebo viac trestných činov, u ktorých jeden z nich je zločinom.

Napokon vyslovila názor, že je v rozpore so zásadami ukladania trestov podľa § 34 ods. 1, ods. 4, ods. 5 písm. c/ Tr. zák., ak bol obžalovanému za dva samostatné trestné činy, z ktorých jeden je zločinom, uložený trest odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby upravenej podľa § 41 ods. 2 Tr. zák., ale s prihliadnutím na nález ÚS SR, v dôsledku ktorého sa ustanovenie § 38 ods. 7 Tr. zák. stalo obsolentným, bez zohľadnenia prevahy priťažujúcich okolností, ktoré boli v danej veci zistené.

Navrhla, aby odvolací súd postupoval podľa § 321 ods. 1 písm. d/, písm. e/ Tr. por. a § 322 ods. 3 Tr. por..

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu krajská prokurátorka zotrvala na podanom odvolaní i jeho dôvodoch.

Navrhla vyhovieť odvolaniu okresnej prokurátorky v Komárne v súlade s písomnými argumentmi a uložiť obžalovanému súhrnný trest s použitím § 38 ods. 4 Tr. zák..

Obžalovaný na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu navrhol, aby bolo doplnené dokazovanie jednak výsluchom psychologičky a svedkov, ktorí v tejto veci vypočutí už boli, pretože by mali potvrdiť, že ku skutku nedošlo tak, ako bol uznaný vinným. Pripomenul aj fakty z jeho korešpondencie prostredníctvom SMS správ s poškodenou, podľa ktorých vtedy nebol žiarlivý.

Namietal, že niektoré skutočnosti z výpovede poškodenej žiadal zaprotokolovať, avšak sudca súdu I. stupňa tak nerobil. Z toho dôvodu chcel vymeniť svojho obhajcu.

Po upozornení predsedom senátu odvolacieho súdu, aby sa vyjadroval k predmetu odvolacieho konania, ktorým je odvolanie okresnej prokurátorky proti výroku o treste v neprospech obžalovaného, obžalovaný predložil písomnú námietku voči predsedovi senátu i členom senátu pre zaujatosť a „predpojatosť.“

Navrhol, aby odvolací súd vec vrátil späť súdu I. stupňa, aby bolo dokázané, že je nevinný.

Podľa § 32 ods. 6 Tr. por. odvolací súd rozhodol, že o námietke zaujatosti predloženej obžalovaným sa konať nebude, pretože táto nebola vznesená bezodkladne.

Na základe riadne a včas podaného odvolania oprávnenou osobou, odvolací súd nezistiac dôvody na postup vyplývajúci z § 316 Tr. por., preskúmal podľa § 317 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, proti ktorému odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Neopomenul prihliadať na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a ktoré by zakladali dôvod na podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.. Dospel k rozhodnutiu, že podané odvolanie je dôvodné.

Odvolací súd na základe prieskumnej povinnosti vyplývajúcej mu z citovaného ustanovenia zistil, že v tomto konaní bol zadovážený dostatok dôkazov, ktorými boli objasnené všetky základné skutočnosti uvedené v § 119 Tr. por..

Súd I. stupňa pri vykonávaní dôkazov na hlavnom pojednávaní postupoval podľa Tretej časti, Tretej hlavy Tr. por. ako aj ďalších jeho ustanovení upravujúcich spôsob vykonávania dôkazov v trestnom konaní, pričom sa nedopustil takých pochybení, ktoré by bolo možné považovať za podstatné chyby konania v zmysle § 321 ods.1 písm. a/ Tr. por..

Na základe úplného a zákonne vykonaného dokazovania, po vyhodnotení dôkazov v súlade s kritériami uvedenými v § 2 ods. 12 Tr. por., súd I. stupňa dospel k správnym skutkovým záverom. Zo súhrnu priamych, nepriamych a listinných dôkazov dospel k správne záveru, že skutok sa stal tak, ako je uvedený v tzv. skutkovej vete výroku o vine napadnutého rozsudku. Aj právna kvalifikácia je správna.

Pokiaľ ide o návrhy obžalovaného na zopakovanie dokazovania pred súdom I. stupňa, prednesené na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu, tieto neboli dôvodné. V prvom rade odvolací súd obžalovanému pripomína, že odvolanie proti výrokom napadnutého rozsudku - vine, trestu a konaniu, ktoré im predchádzalo, on sám ani iné oprávnené osoby, v jeho prospech nepodali.

Z predloženého spisového materiálu však jednoznačne vyplýva, že obžalovaným navrhovaní svedkovia boli vypočutí tak v prípravnom konaní, ako aj v súdnom konaní, zákonným - kontradiktórnym spôsobom. Obžalovaný mal možnosť sa k ich výpovediam vyjadriť a toto svoje právo podľa obsahu zápisníc z hlavných pojednávaní uplatnil. Námietky týkajúce sa nezapísania niektorých častí výpovedí svedkyne-poškodenej odvolací súd taktiež nebral do úvahy, pretože návrh na doplnenie obsahu zápisnice z hlavného pojednávania mal obžalovaný podať na tomto hlavnom pojednávaní alebo čo najskôr po jeho skončení, na súde I. stupňa.

Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy (§34 ods. 4 Tr. zák.).

Pokiaľ ide o odvolaním napadnutý výrok rozsudku, súd I. stupňa pri ukladaní trestu dospel k správne záveru o tom, že obžalovanému je potrebné ukladať súhrnný trest odňatia slobody podľa § 42 ods. 1 Tr. zák., pretože ho odsudzoval za skutok, ktorý spáchal skôr, ako mu bol doručený 23. 05. 2012 trestný rozkaz Okresného súdu Komárno sp. zn. 3T/52/2012, ktorý má účinky vyhláseného odsudzujúceho rozsudku.

Tiež správne zistil, že v danom prípade prichádza do úvahy ukladanie zvýšeného úhrnného trestu, upraveného podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. (asperačná zásada), pretože trest je potrebné ukladať za dva úmyselné trestné činy, z ktorých aspoň jeden je zločinom (týranie blízkej osoby a zverenej osoby), spáchaných dvoma skutkami (zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby a prečin krádeže). Týmto postupom bolo potrebné zvýšiť hornú hranicu trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu. Súd I. stupňa postupoval tiež v súlade s nálezom Ústavného súdu SR z 28. 11. 2012, sp. zn. PL US 106/2011, zverejneným 21. 12. 2012 v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 428/2012.

Súd I. stupňa pri ukladaní trestu v danom prípade uplatnil postup podľa § 38 ods. 7 Tr. zák., keď pri určení výmery trestu neaplikoval ustanovenie § 38 ods. 4 Tr. zák., vzhľadom na prevažujúci pomer príťažujúcich okolností, v dôsledku čoho prichádzala do úvahy najskôr úprava dolnej hranice trestnej sadzby 3 roky až 8 rokov o jednu tretinu a následne jej úprava podľa § 41 ods. 2 Tr. zák., zvýšenie hornej hranice sadzby o jednu tretinu.

Podstatou odvolania okresnej prokurátorky v danom prípade bol poukaz na rozdiel v konečnej výmere trestu v prípade, ak by súd obžalovanému ukladal trest len za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Tr. zák., postupom podľa § 38 ods. 4 Tr. zák., kde by v dôsledku prevažujúceho pomeru priťažujúcich okolností prichádzalo do úvahy zvýšenie dolnej hranice 3 rokov o jednu tretinu, čo by v konečnom dôsledku znamenalo ukladanie trestu v sadzbe 4 roky 8 mesiacov až 8 rokov.

Pokiaľ však súd I. stupňa ukladal obžalovanému trest odňatia slobody aj za použitia asperačnej zásady, teda za viac úmyselných trestných činov, neprihliadnutím na prevažujúci pomer priťažujúcich okolností a za súčasnej aplikácie nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, keď nemožno obligatórne ukladať zvýšený trest v hornej polovici zvýšenej sadzby, toto „prinieslo“ obžalovanému v konečnom dôsledku nižší trest, v sadzbe 3 roky až 8 rokov, a to na jej samej spodnej hranici.

Odvolací súd po vyhodnotení všetkých taxatívne uvedených okolností, na ktoré je súd povinný prihliadnuť pri určovaní druhu trestu a jeho výmery (§ 34 ods. 4 Tr. zák.), i tých, na ktoré poukázal súd I. stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku dospel k záveru, že podané odvolanie je dôvodné, pretože napadnutým rozsudkom bolo porušené ustanovenie Trestného zákona.

Podľa § 38 ods. 2, ods. 4, ods. 7 Tr. zák., pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností.

Ak prevažuje pomer priťažujúcich okolností, zvyšuje sa dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu.

Ustanovenia odsekov 4 až 6 sa nepoužijú, ak sa súčasne ukladá zvýšený úhrnný trest alebo súhrnný trest podľa § 41 ods. 2 alebo podľa § 42, ak by súčasné použitie týchto ustanovení bolo pre páchatela neprimerane prísne.

Z ostatne citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že je na úvahe súdu posúdiť, na podklade všetkých rozhodných okolností, či súčasné zvýšenie trestnej sadzby podľa § 38 ods. 4 Tr. zák. a aj podľa § 41 ods. 2, § 42 ods. 1 Tr. zák., je pre páchatela neprimerane prísne.

Odvolací súd, na rozdiel od súdu I. stupňa dospel k záveru, že v danom prípade tomu tak nie je. Zároveň v tomto kontexte poukazuje na osobu obžalovaného, ktorú je potrebné hodnotiť vo všetkých súvislostiach - možnosti jeho nápravy, najmä z hľadiska určenia prognózy jeho budúceho vývoja správania, na základe objasnenia jeho osobných vlastností v spojitosti so spáchaným trestným činom.

Z odpisu z registra trestov obžalovaného vyplýva, že v súčasnej dobe sa nachádza siedmykrát vo výkone trestu odňatia slobody (roky 1996 až 2013), pre rôznu trestnú činnosť - majetkovú, násilnú, drogovú, zanedbania povinnej výživy), pričom jedenkrát bol podmienene prepustený, avšak v skúšobnej dobe sa neosvedčil a zvyšok trestu mu bol nariadený. Ostatné uložené nepodmienené tresty vykonal v celej výmere. V súčasnej dobe obžalovaný vykonal nepodmienený trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov, uložený mu za prečin krádeže, ktorý sa započítava do súhrnného trestu v danej prejednávanej veci a následne 20. 05. 2013 nastúpil nepodmienený trest odňatia slobody vo výmere 1 rok v ústave so stredným stupňom stráženia, uložený mu za prečin zanedbania povinnej výživy podľa §207 ods. 3 Tr. zák..

Zo správy mesta Veľký Meder vyplýva, že obžalovaný má priemernú povesť. Naposledy ako rozvedený, otec troch detí, žil v tomto meste, na adrese T. S. XX, avšak 06. 08. 2009 mu bol pobyt zrušený. V evidencii nemá vedeného žiadneho zamestnávateľa ani majetok, aktívne práce pre mesto nevykonáva. Ako nezamestnaný bol naposledy evidovaný v roku 2006. Opakovane sa dopúšťal násilného konania voči poškodenej H. O., za ktoré bol aj priestupkovo postihnutý a napokon týmto protiprávnym konaním, od septembra 2011 až do 31. júla 2011 naplnil všetky zákonné znaky zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby.

Pokiaľ ide o právne úvahy súdu I. stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku, že poškodená bola preukázateľne len jedenkrát lekársky ošetrovaná v dôsledku fyzických útokov obžalovaného, čo u nej nezanechalo trvalé následky, je psychicky zdravým jedincem a obžalovaný si do istej miery uvedomil spáchanie žalovaného skutku, tieto nemožno považovať za správne ani postačujúce k uloženiu miernejšieho trestu, pretože súd I. stupňa opomenul okrem vyššie uvedených skutočností prihliadnuť

aj na obdobie, počas ktorého sa obžalovaný protiprávneho konania dopustil - po dlhší čas, presahujúci obdobie 6 mesiacov.

Fakt, že poškodená neutrpela aj ťažšie zranenia v dôsledku neustálych fyzických útokov, nemožno v žiadnom prípade hodnotiť na prospech obžalovaného, pretože jeho útoky prestali až po jeho vykázaní políciou z bytu poškodenej, čo navyše dokresľuje aj celkovú závažnosť jeho konania.

S poukazom na uvedené odvolací súd prisvedčuje odvolateľovi, že v danom prípade neboli splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 38 ods. 7 Tr. zák., pretože trest odňatia slobody ukladaný za súčasnej aplikácie ustanovení § 38 ods. 4 Tr. zák. aj ustanovení § 41 ods. 2 Tr. zák. a § 42 ods. 1 Tr. zák. nemožno považovať v prípade obžalovaného za neprimerane prísny.

Z týchto dôvodov odvolací súd, na podklade odvolania podaného v neprospech obžalovaného, postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku treste a rozhodol podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám tak, že uložil obžalovanému podľa § 208 ods. 1 Tr. zák., postupom podľa § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., zistiť príťažujúce okolnosti podľa § 37 písm. h/ - spáchal viac trestných činov a podľa § 37 písm. m/ Tr. zák. - bol už za trestný čin odsúdený, nezistiť žiadne pohľadujúce okolnosti podľa § 36 Tr. zák., s použitím § 42 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. a nálezu Ústavného súdu SR z 28. 11. 2012, sp. zn. PL US 106/2011, súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov.

Tento trest odvolací súd ukladal v sadzbe 4 roky 8 mesiacov až 10 rokov 8 mesiacov, za zvýšenia dolnej i hornej hranice základnej trestnej sadzby 3 roky až 8 rokov o jednu tretinu.

Na výkon trestu obžalovaného zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, pretože v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu bol vo výkone trestu pre úmyselný trestný čin (§ 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák.).

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd ukladal obžalovanému súhrnný trest, zrušil vo výroku o treste trestný rozkaz Okresného súdu Komárno z 23. 05. 2012, sp. zn. 3T/52/2012 ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad (§ 42 ods. 2 Tr. zák.).

Takto uložený trest, na dolnej hranici zvýšenej sadzby, podľa názoru odvolacieho zodpovedá všetkým okolnostiam prípadu, osobe páchatel'a, dobe od spáchania trestného činu i dobe, po ktorú sa viedlo trestné stíhanie. Zároveň je primeraný a schopný splniť funkciu ochrany spoločnosti i prevencie (individuálnej i generálnej) a zároveň vyjadruje aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Na základe uvedeného odvolací súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.
(§ 306 ods. 1 Tr. por.)